AFGHAN GERMAN ONLINE
http://www.afghan-german.com
http://www.afghan-german.de
افغان جرمن آنلاین

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

داکتر محمد ایمل ۲۰۱۹/۰۹/۰۹

د عاشورا حقيقت

د اسلامي تاريخ له لحاظه دکال لومړی مياشتي ته "محرم"ويل کيږي . ددغي مياشتي يادونه الله تعالی د نورو مياشتو په لړ کي دتوبي په سورة کي داسي کړی ده :
إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِندَ اللهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ (سورة التوبة :۳۶)
"حقيقت دادی چي دمياشتو شمېر له هم هغي ورځي نه چي الله تعالی اسمانونه اوځمکه پيداکړي وه، دالله په ليکنه کي هم هغه دوولس دي اوله هغو څخه څلور مياشتي حرامي دي ".
له دغو څلورو حرامو مياشتوڅخه دريمه د محرم مياشت ده . دقرآن کريم دهمدې آيت تفسير له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه داسي رانقل شوی دی:"کال دوولس مياشتي دی ،څلور له هغو څخه حرامي دي،دری يو له بل وروسته دي،ذوالقعدة، ذوالحجة ،محرم اوڅلورمه د رجب مياشت ده ".او کماقال عليه السلام .
ددغي ټولي مياشتي روژي نيول بي شمېره ثوابونه لري او د رمضان له مياشتي وروسته ددغي مياشتي د روژو ثوابونه زيات دي لکه څنګه چي ابو هريرة رضی الله تعالی عنه روايت کوي چي رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل :
"دروژی له مياشتي وروسته دالله ج په دربار کی محرم دمياشتي روژی غوره دي ."(رواه مسلم ۱۹۸۲)په حديث شريف کي ديادي مياشتي د زيات فضيلت ا و تعظيم له امله دهغي نسبت دالله تعالی لورته شوی دی او د"الله مياشت محرم"ياده شوې ده . په همدې مبارکه مياشت کي الله تعالی موسی عليه السلام اوبني اسرائيلو ته له فرعون څخه نجات ورپه برخه کړ او هغه يې غرق کړ .
په دغه مياشت کي يوه ورځ ډېره مشهوره ده چي دعاشوراء ورځ ورته ويل کيږي ، او ددې مياشتي لسمه نېټه ده .
عاشوراء دعربي لفظ له عاشر څخه اخيستل شوی دی اوعاشر لسمي نيټي ته ويل کی يي نو دعاشر له مناسبته دغه ورځ هم د عاشوراء په نامه يادېږي . همدغه به ددنيا اخري ورځ وي اوپه دغه ورځ به قيامت واقع شي د ځينو عالمانو په نظر خو والله علم . دعاشوراء په ورځ يوه بله ستره فاجعه درسول الله صلی الله عليه وسلم دلمسي حضرت حسين بن علی رضی الله تعالی شهادت هم واقع شوی دی خو تر دی غمجني واقعي ډير بنه او د خير واقعات هم شوي علامه عينی په شـرح د بـخاری ۱۱/ ۱۶۷ کي ليکي چي الله رب العلمين پدغه ورځ نور پيغمبــرانو ته عزتونه ورکړي دي لکه:
۱- نوح عليه الســلام ته د غرقـيدلو نه خلاصی
۲:- موسـی عليه الســلام او بنی اسرائيلو ته د غرقـيدلو څخه نجات له او فرعون څخه خلاصی
۳:- يونس عليه الســلام ته خلاصی د کب د خيټي او د درياب څخه
۴:- د ادم عليه الســلام توبه پکي قبـوله شــوي
۵:- يوسـف عليه الســلام الله ج د کوهی څخه د کاروانيانو په وسيله راپورته کړ
۶:- د عيسی عليه الســلام پيدابښت او اسـمان ته پورته کيدل پکي شويدي
۷:- ابـراهيم عليه الســلام پدغه ورځ پيداشــوي
۸:- په داؤد عليه الســلام توبه او رحمت پکي راغلي دي
۹:- يعقـوب عليه الســلام ته د سـترګو نظر پوره شو
۱۰:- محمد صلی الله عليه وسلم ته بدغه ورځ د معافی اعلان وشو بــيا عينی ليکي په ۱۱/ ۱۶۷ کي چي ادريس عليه الســلام پدغه ورځ اسـمان ته پورته شــويدي
۱۲:- د ايوب عليه الســلام مرض الله (ج) لري کړو
۱۳:- ســليمان عليه الســلام ته ئې بادشــاهی ورکړيده.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په ځير و لولئ

دعاشورا ء سره په عامه توګه په عربي کتابونو کې تاسوعاء هم یادیږي چي له عاشوراء څخه وړاندي ورځي او دمحرم دمیاشتي نهمي نیټي ته ویل کیږي . په سابقه امتونو کې دعاشوراء د ورځي روژه فرض وه ،خو پر دې امت چې کله الله تعالی د رمضان دمیاشتي روژې فرض کړې نو دعاشوراء دروژې فرضیت ساقط شو . دعاشوراء د ورځي روژه زیات ثواب لري اوپه احادیثو کې یې زیات فضیلت راغلی دی . لکه څنګه چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي : زه له الله تعالی څخه داهیله لرم چي دعاشوراء د ورځي روژه به دسابقه کال د ټولو ګناهونو دبخښني سبب وګرځي .(رواه مسلم ۱۹۷۶) دا دالله تعالی له فضل او مهرباني پرته هیڅ نشي بلل کېدای چي صرف د یوې ورځي په روژه نیولو سره دي ټول کال ګناهونه را وبخښي .

ددومره ستر فضیلت ترڅنګ ددغي ورځي روژه نیول سنت هم ده او رسول الله صلی الله علیه وسلم نیولې ده . لکه په صحیحینو کې له حضرت معاویة رضی الله تعالی عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل :دا د عاشوراء ورځ ده او روژه یې پرتاسي فرض کړل شوې نه ده ، زه دا روژه نیسم،له تاسي څخه چي دچاخوښه وي ودې نیسي او دچاچي خوښه وي افطار دي وکړي ." داچي رسول الله صلی الله علیه وسلم دا روژه نیولې ده نوځکه سنت ده .

ددغي ورځي روژه باید څنګه ونیول شي ،یعني یوازي باید ونیول شي اوکه وړاندي یا وروسته بله روژه هم ورسره اضافه کړل شي،په اړه یې دعبدالله ابن عباس رضی الله تعالی عنه روایت را اخلو،هغه فرمایي کله چي رسول الله صلی الله علیه وسلم دعاشوراء د ورځي روژه ونیول او دهغي دنیولو امر یې وکړ،نوصحابه کرامو ورته وویل : ای د الله رسوله ! دا هغه ورځ ده چي یهود او نصاری یې تعظیم کوي او درنه یې لمانځي نو رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل : راتلونکی کال به ان شاءالله دنهم روژه هم ورسره ونیسو ". ابن عباس رضی الله تعالی فرمایي راتلونکی کال دغه ورځ رانغله چي رسول الله صلی الله علیه وسلم له نړۍ څخه رحلت وکړ .(رواه مسلم ۱۹۱۶) علماء لیکي چي یهودو به هم په دغه ورځ روژه نیول ،نویوازي ددغي ورځي د روژې په نیولو کې دیهودو سره مشابهت راځي ،ځکه علماء فرمایي چي دنهم او لسم دواړو روژه نیول مستحب دي له دې امله چي رسول الله صلی الله علیه وسلم دلسم روژه ونیول او دنهم د روژې نیت یې وکړ . همدې ته په بل حدیث کې داسي اشاره شوې ده کوم چي امام احمد له عبدالله بن عباس رضی الله تعالی څخه روایت کوي چي هغه وفرمایل : د یهودو مخالفت وکړئ ، له عاشوراآ څخه یوه ورځ وړاندي یا وروسته روژه ونیسئ .

شیخ ابن عثیمین رحمه الله فرمایي : علماء کرامو دعاشوراء د روژو درې حالتونه ذکر کړي دي :

لومړی :له عاشوراآ څخه یوه ورځ وړاندي او یا وروسته روژه نیول .

دوهم :صرف دعاشوراء روژه نیول .

دریم :له عاشوراآ څخه وړ اندي او وروسته دواړو ورځو روژه ورسره نیول . بهتره داده چي یوه ورځ وړاندي او یوه ورځ وروسته روژه ورسره ونیول شي ،بیا غوره صورت دادی چي دنهمي او لسمي ورځي روژه ونیول شي . دریم غوره صورت دادی چي دلسمي او یوولسمي نیټي روژه ونیول شي کنه نو بیا دي دلسمي نېټي روژه ونیسي ا ویوازي ددغي ورځي د روژې په نیولو کې کوم ډول کراهت نشته .

ځیني خلک پردې نظریه وي چي په دغه ورځ پرخپلو اولادونو پراخي راوستل ددې لامل ګرځي چي ټول کال دي وربانډي پراخي وي ، داهیڅ حقیقت نه لري اونه یې په کوم حدیث او یا اثر کې ثبوت شته . شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله فرمایي : د عاشوراء په ورځ پر اهل اوعیال پراخي راوستل او دا اعتقاد لرل چي څوک چي داسي وکړي ،الله تعالی به ټول کال پراخي ورپه برخه کړي اوله دې حدیث څخه استدلال کوي :پرخپلو اولادونو په عاشوراء کې پراخي راولئ،څوک چي پرخپلو اولادونو په دغه ورځ پراخي راولي ،الله تعالی به ټول کال پرهغه پراخي راولي . دا یو اوږد موضوعي حدیث دی اوپر رسول الله صلی الله علیه وسلم دروغ تړل شوي دي . علامه سیوطي رحمه الله فرمایي چي د دې حدیث هیڅ ثبوت نشته.

الله ج موږ ته توفیق راکړی چي پدې مبارک میاشتي کې روژې ونیسو اویا هم لاقل په نهم او لسم د محرم .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ